

Pokuta od antimonopolního úřadu pro Českou televizi za zmanipulované výběrové řízení na analýzy objektivit

kverulant.org/cases/zfixlovane-vyberove-rizeni-na-analyzy-objektivit-v-ceske-televizi

16. listopadu 2023

Česká televize (ČT) už roky používá k posouzení objektivit zpravodajství analýzy od firmy Media Content Experts. V březnu 2023 se stejnou firmou uzavřela televize další smlouvu na 16 milionů korun. Podle Kverulanta předcházelo uzavření smlouvy zmanipulované výběrové řízení. Proto Kverulant.org podal oznámení na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a ten zahájil správní řízení a následně, v listopadu 2023 uložil ČT pokutu 180 tisíc korun. Kauza tím však nekončí, ČT se proti pokutě odvolala. Prosíme, oceňte Kverulantovu práci na této kauze, alespoň symbolickým darem.

Generální ředitel ČT Petr Dvořák, foto: Profimedia

V roce 2018 uzavřela Česká televize s firmou Media Content Experts s.r.o. smlouvu na poskytování obsahové analýzy zpravodajství a publicistiky na roky 2019 až 2023 za 11,7 milionu korun včetně DPH. Hodnota této smlouvy byla postupně čtyřmi dodatky zvýšena až na 14,4 milionu korun. Opět včetně DPH. Vlastní analýzy neposkytovala přímo firma Media Content Experts, ale její dcera Media Tenor. Obě patří podnikateli Pavlu Herotovi a jeho „analýzy objektivity a vyváženosti“ zpravodajství ČT vycházejí pro televizi velmi dobře. Zřejmě i proto bylo výběrové řízení na zakázku „Kontinuální obsahová analýza zpravodajství, publicistiky a diskuzí včetně aspektů vyváženosti a objektivity na roky 2024 – 2028“ vypsáno tak, aby jiná než Herotova firma nemohla vyhrát.

Výběrové řízení na analýzu zpravodajství a publicistiky bylo uveřejněno na konci roku 2022, konkrétně 9. prosince. Lhůta na předložení nabídek byla krátká, 6. ledna 2023 a to přesto, že analýzu má vítěz poprvé dodávat až v roce 2024.

Rozsah požadované nabídky byl naopak velmi rozsáhlý. Potenciální dodavatel musel předložit analýzu vyváženosti u deseti náhodně vybraných příspěvků z hlavního zpravodajského pořadu Události za období od 3. 10. 2022 do 23. 10. 2022, dále kompletní analýzu všech zpráv, Události, Události, komentáře a Zprávy na ČT24 za dvacet říjnových dnů roku 2022, analýzu pořadů Reportéři ČT, 168 hodin, Otázky Václava Moravce, Máte slovo s M. Jílkovou a Interview ČT24 za celý říjen 2022.

Účastník tendru také musel předložit internetovou adresu „DEMO VERZE“ webové aplikace, na které měl výše uvedené analýzy prezentovat, a vložit do ní analyzované pořady: „Účastník je povinen zpracovat tuto demoverzi za použití zvukových i obrazových

záznamů.“ A kdo by „DEMO VERZI“ nedodal, byl by ze soutěže vyloučen: „V případě, že nabídka účastníka nebude obsahovat demo verzi, bude účastník vyloučen ze zadávacího řízení.“

10.4. PŘEDLOŽENÍ DEMO VERZE

Účastník zadávacího řízení ve své nabídce předloží:

1. analýzu vyváženosti a objektivity zpravodajství za 10 náhodně vybraných příspěvků z hlavní zpravodajského pořadu Události za období od 3. 10. 2022 do 23. 10. 2022 včetně,
2. obsahovou analýzu zpravodajství za období od 3. 10. 2022 do 23. 10. 2022, součástí této analýzy budou tyto zpravodajské pořady: Události, Události, komentáře a Zprávy na ČT24 ve 12:00 hodin,
3. obsahovou analýzu publicistických pořadů Reportéři ČT a 168 hodin za říjen 2022,
4. obsahovou analýzu diskuzních pořadů a zpravodajsko-publicistických rozhovorů za tyto pořady: Otázky Václava Moravce, Máte slovo s M.Jílkovou, Interview ČT24 za říjen 2022.

DEMO verze musí splňovat metodiku uvedenou v dokumentu „Poskytovatelem navržené řešení“.

Účastník je povinen zpracovat tuto demoverzi za použití zvukových i obrazových záznamů.

Zadavatel požaduje předložení této DEMO verze v nabídce v elektronické podobě ve formátu.pdf.

V případě, že nabídka účastníka nebude obsahovat demo verzi, bude účastník vyloučen ze zadávacího řízení.

Citace ze zadávacích podmínek zakázky "Kontinuální obsahová analýza zpravodajství" z 2. prosince 2022

Předložit takový objem práce, včetně webového rozhraní, v tak krátkém termínu mohl dokázat jen ten, kdo už měl předmětné analýzy dávno hotové a kdo už měl k dispozici webové rozhraní. A tím byla právě firma Media Content Experts, resp. její dcera Media Tenor. Ta ČT již dodala množství analýz, které již obsahovaly to, co mělo být dodáno v rámci nabídky. Byla to Analýza diskuzních pořadů a zpravodajsko-publicistických rozhovorů (rok 2022), dále Analýza publicistických pořadů České televize a konečně Posouzení vyváženosti zpravodajských příspěvků.

Nikoho patrně nepřekvapí, že zadávacím podmínkám ušitým na míru jednomu zájemci vyhověl právě jen tento zájemce. Nikdo jiný se do „soutěže“ ani nepřihlásil. A tak Česká televize s firmou Media Content Experts uzavřela 17. března 2023 smlouvu na poskytování analýzy zpravodajství, publicistiky a diskuzí na roky 2024 až 2028 za 16 milionů korun (včetně DPH).

Pokuta od Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Z výše uvedeného podle Kverulanta naprosto zřejmé, že Česká televize porušila zákon o zadávání veřejných zakázek. Proto Kverulant podal 14. června 2023 podnět k zahájení šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Kverulant také antimonopolnímu úřadu navrhl, aby televizi zakázal plnění ze smlouvy s firmou Media Content Experts. ÚOHS zareagoval obratem, zahájil správní řízení a vyžádal si od ČT příslušné podklady. Antimonopolní úřad také oslovil možné dodavatele analýzy objektivity zpravodajství.

Následně ÚOHS konstatoval, že ČT opravdu porušila zákon a to zejména tím, že na předložení nabídky stanovila nepřiměřeně krátkou dobu. ÚOHS za toto pochybení uložil na přelomu října a listopadu 2023 ČT formou příkazu pokutu ve výši 180 tisíc korun. Nový ředitel ČT Jan Souček se pak na jednání Rady ČT ve středu 15. listopadu 2023 nechal slyšet, že televize už proti uložení pokuty podala odpor. V důsledku tohoto podaného odporu se příkaz ruší a správní řízení tak pokračuje. Je možné, že v jeho průběhu ÚOHS konstatuje, že došlo k ještě jiným pochybením, než byla krátká lhůta na podání nabídky a konečná pokuta tak bude vyšší než 180 tisíc. Je také možné, že ÚOHS nakonec konstatuje, že zákon porušen nebyl, to je však už nyní, po vydání příkazu zaplatit pokutu, opravdu velmi nepravděpodobné.

Projednávání problematické zakázky na Radě ČT

Kverulant o svých zjištěních také informoval Radu ČT. Ta se jeho podmětem zabývala na svém zasedání ve středu 21. června 2023 a dotazovala se na problematické výběrové řízení odcházejícího generálního ředitele Petra Dvořáka. Ten Kverulantova zjištění označil za lživá a uvedl: „Já jsem přesvědčen, že je to jen další věc, která má

pouze očernit Českou televizi.“ Po následné diskuzi rada usnesením uložila dozorčí komisi ČT prověření transparentnosti výběrového řízení na analýzu objektivitu a to v termínu do 15. září 2023.

Ve středu 20. září 2023 se uskutečnilo 11. zasedání Rady ČT. Jedním z bodů bylo projednání výsledků prověření zakázky na kontinuální obsahové analýza zpravodajství, publicistiky, kterou provedla dozorčí komise Rady ČT. Výsledky prověrky jsou shrnuty v usnesení číslo DK 62/09/23. S trochou nadsázky lze konstatovat, že toto usnesení říká, že na předložení nabídky bylo vskutku málo času, ale že to nevadí, protože jediný, kdo na českém trhu podobné analýzy provádí je právě jen a pouze vítězná firma Media Tenor. To je však zjevná lež. Když Česká televize poptávala analýzu zpravodajství a publicistiky v roce 2014, byla nabídka velké mediální společnosti NEWTON Media označena jako nejlepší. Přesto zakázku nakonec získala firma Media Tenor.

Požadavkům zakázky mohl vyhovět pouze dodavatel

Předseda představenstva společnosti NEWTON, Petr Herian zaslal místopředsedovi Rady ČT, Pavlu Matochovi 18. září 2023 dopis, ve kterém konstatuje to, co je zjevné od začátku. Zakázka byla připravena pro jediného soutěžícího: „Domníváme se, že požadavkům zakázky mohl vyhovět pouze dodavatel, který již na stejné zakázce pracuje, se zadavatelem je v pravidelném kontaktu, a mohl tak ovlivnit i podobu výběrového řízení tak, aby požadavky jednoznačně vyhovovaly již používané metodologii, již analyzovaným datům, již existujícímu online softwaru“ a pokračuje: „Pokud sečteme dobu potřebnou podle nás na vytvoření adekvátní metodologie, včetně poskytnutí těchto podkladů univerzitnímu objednateli, čas na vypracování posudku, zapracování případných připomínek

ověřovatele, odhadovanou dobu práce analytika na analýze dat a práci programátora na úpravě online platformy/aplikace jeví se rozsah požadavků v zadané lhůtě jako zcela nepřiměřený“.

Velmi krátká lhůta pro podání nabídek se může jevit jako nepřiměřená vzhledem k plánovanému zahájení realizace. Jak již bylo zmíněno výše, doba pro podání nabídek činila 21 pracovních dnů v závěru roku 2022, nicméně zahájení dodávek tendrovaných analýz mělo být spuštěno až v lednu 2024. Z našeho pohledu tak nespátřujeme objektivní okolnosti, kvůli nimž by nemohlo být dáno potenciálním dodavatelům více času na zpracování veškerých požadavků a tím i dosaženo potenciálně kvalitnějšího a rozmanitějšího výsledku pro zadavatele.

Citace z dopisu Ing. Petra Heriana, předsedy představenstva NEWTON Media pro Radu ČT ze dne 18.9.2023

Nulová sebereflexe

K dalšímu projednávání zakázky zmanipulované ve prospěch jediného dodavatele Media Tenor došlo na 13. zasedání Rady ČT, které se uskutečnilo 15. listopadu 2023. Opět převládly hlasy, které se nechaly uchlácholit tvrzením nového ředitele Součka, že se vlastně nic neděje, protože pokuta od ÚOHS ještě není pravomocná. Nesmělé hlasy volající po tom, že by se měl dodavatel analýzy objektivity přesoutěžít byly ukřičeny.

Šetření problematické zakázky dozorčí komisí Rady ČT prý bude pokračovat. Dozorčí komise (DK) se na tom usnesla na svém zasedání 8. 11. 2023. Prý jsou „k dispozici nové informace“. Na druhou stranu příslušné usnesení DK se jeví jako značně alibistické, když DK slibuje vydat „konečnou zprávu až po vydání pravomocného rozhodnutí ÚOHS“. Ale průběžné výsledky budou prý už v průběhu prvního čtvrtletí roku 2024.

Potřebujeme veřejnoprávní televizi

Kverulant doufal, že jeho zjištění přimějí veřejnoprávní televizi, aby si konečně opatřila skutečně nestranné analýzy své práce za rozumnou cenu, nikoliv studie předražené, které skutečnost lakují na růžovo

a vytvářejí vedení televize falešné alibi o kvalitní a objektivní práci. Nic však nenasvědčuje tomu, že se tak stane.

Přesto je Kverulant přesvědčen, že služba veřejnoprávní televize je důležitým pilířem občanské společnosti a demokracie, a tím víc ho mrzí, že Česká televize nehraje fér. Potřebujeme veřejnoprávní televizi, ale nepotřebujeme vyčpělé konformisty, jejich pořady a předražené analýzy, které říkají, jak skvěle ČT plní veřejnou mediální službu. Aby společnost prospívala, potřebujeme kvalitní zpětnou vazbu, nikoliv whitewashing.*

Prosba o podporu

Třeba si i vy myslíte, že zákony je třeba dodržovat a že jejich porušování důležitou veřejnoprávní institucí je nanejvýš škodlivé. Třeba si i vy myslíte, že veřejnoprávní televize by měla vysílat vskutku objektivní zprávy. Pokud ano, prosíme podpořte naši práci na této kauze jakkoliv malým, zato však pravidelným darem.

Vojtěch Razima

**Whitewashing je jedna z neetických nekalých praktik public relations (PR). Slovo whitewashing (podobně jako brainwashing /vymývání mozků/ či greenwashing /zelený nátěr, „ekologická“ manipulace/, doslova „vymývat do běla“). Whitewashing lze do češtiny přeložit jako kamuflování, přikrášlování, tutlání nebo balamutění. Slovník Merriam-Webster (2014) vysvětluje whitewashing mj. jako „zabraňování tomu, aby se lidé dozvěděli pravdu, zejména o špatných, nemorálních nebo nezákonných činech“. Public relations. Habilitační práce. Denisa Hejlová, FSV UK, 2017: „K whitewashingu dochází, když se organizace (komerční, ale i nekomerční, politické nebo vládní), snaží cíleně a se značnou dávkou persvazivity a cenzurování prezentovat „svou verzi“ činu, obvinění, historické události apod“.*

Zpět na výpis kauz Chci darovat